

Olsztyn, 2 października 2019 r.

PS-VI.431.2.20.2019.AB

Pan
Marcin Chilicki
Dyrektor Domu Św. Faustyny-Pomocna Dłoń
Caritas Diecezji Ełckiej
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2
w Ełku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK- IV.0030.675.2019 z dnia 11 lipca 2019 r. /akta kontroli str. 1/ zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista, kierująca zespołem,

2. Katarzyna Henryka Stefanowska - główny specjalista,

przeprowadził kontrolę doraźną w trybie uproszczonym w Domu Św. Faustyny-Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Ełku przy ul. Wojska Polskiego 45/1. Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach, 15, 16 i 19 lipca 2019 r. Przedmiot kontroli stanowiła ocena jakości sprawowanej opieki i wsparcia udzielanego wychowankom umieszczonym w placówce, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji małoletniego, o którym mowa w doniesieniach medialnych, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2019, poz. 1111) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720) - zwanego dalej rozporządzeniem.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/ PO-W Nr 2/ kontrolowana jednostka - co oznacza: Dom Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Ełku, ul. Wojska Polskiego 45. \1, 19 – 300 Ełk,
2. Dyrektor/ Dyrektor Placówki - co oznacza: Dyrektora Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Ełku, pana Marcina Chilickiego,
3. Kierownik/ Kierownik Placówki - co oznacza: [REDACTED] p-

4. Statut - co oznacza: *Statut Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2*,
5. Regulamin/ regulamin organizacyjny - co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2*,
6. Wewnętrzne Zasady - co oznacza: *Wewnętrzne zasady funkcjonowania Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2*,
7. regulamin pracy - co oznacza: *Regulamin Pracy Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej w Ełku z dnia 1 września 2007 r.*,
8. wykaz - co oznacza: wyciąg z ewidencji wychowanków Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Ełku.

Kontrola obejmowała okres od 1 lipca 2018 r. do dnia jej zakończenia. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Placówkę. Ustaleń kontrolnych dokonano na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń i wyjaśnień złożonych przez pana Marcina Chilickiego – Dyrektora Placówki oraz przez ██████████ upoważnioną przez Dyrektora /**akta kontroli str.2/**, analizy akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe oraz rozmów z wychowankami i pracownikami PO-W Nr 2.

Ponadto w wystąpieniu pokontrolnym uwzględniono materiał dowodowy zgromadzony przez Wydział Polityki Społecznej w sprawie PS-VI.9421.2.6.2019.AB.

I. Ustalenia dotyczące organizacji jednostki

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Ełku jest niepubliczną Placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjno-interwencyjnego, prowadzoną przez Caritas Diecezji Ełckiej, która dysponuje łącznie 14 miejscami: 12 socjalizacyjnymi i 2 interwencyjnymi.

Szczegółową organizację oraz zasady funkcjonowania PO-W Nr 2 określały:

- *Statut Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 z dnia 23 października 2014 r. /akta kontroli str. 3-4/*,
- *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Ełku z dnia 26 lutego 2016 r.*, zaakceptowany przez Dyrektora Placówki i Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej oraz *Aneks nr 1/2017* do Regulaminu z dnia 01 marca 2017 r. /**akta kontroli str. 5-23/**.

W kontrolowanej jednostce funkcjonował dokument pn. *Wewnętrzne zasady funkcjonowania Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 /akta kontroli str. 24-36/*, który uwzględniał następujące obszary:

- harmonogram dnia,
- samorząd,
- zasady przyznawania kieszonkowego,
- zasady, przywileje i nagrody oraz konsekwencje za nieprzestrzeganie zasad,
- tryb odwoławczy od nałożonej konsekwencji.

Wychowankowie potwierdzali zapoznanie się z ww. dokumentem własnoręcznym podpisem.

Ponadto ustalono, iż pracę w Placówce organizowano także na podstawie *Rocznego programu pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych Domu Św. Faustyny „Pomocna Dłoń” Caritas Diecezji Ełckiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Ełku na rok 2019 /akta kontroli str. 37-45/, który został opracowywany przez Kierownika i zatwierdzony przez Dyrektora. Uwzględniono w nim m.in. następujące elementy:*

- główne zadania PO-W nr 2,
- główne zadania wychowawcy,
- realizację programu w zakresie przygotowania wychowanków do samodzielnego życia w społeczeństwie,
- realizację programu w wymiarze intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, zdrowotnym – profilaktyka zdrowotna, estetycznym, moralno-duchowym, profilaktycznym,
- podtrzymywanie tradycji i zwyczajów oraz zaspokajanie potrzeb religijnych,
- profilaktykę społeczną,
- system motywacyjny w Placówce Nr 2,
- nadzór, kontrolę i monitorowanie w Placówce Nr 2.

II. Kwalifikacje pracowników zatrudnionych w Placówce

Stan zatrudnienia i kwalifikacje pracowników kontrolowanej jednostki sprawdzono na podstawie analizy teczek osobowych pracowników Placówki, przedłożonych kontrolującemu oraz informacji przekazanych przez Dyrektora, stanowiących **akta kontroli str. 46-47**. Ustalono, iż w okresie objętym kontrolą w Placówce zatrudniano 9 wychowawców (w tym jednego pełniącego funkcję Kierownika) oraz 1 opiekuna dziecięcego. Na dzień kontroli z wychowankami pracowało 4 wychowawców (w tym 1 pełniący funkcję Kierownika) oraz 1 opiekun dziecięcy. Ponadto pracę wychowawców wspierał psycholog i 2 pedagogów, z których jeden współpracował z wychowankami placówki do 30.08.2018 r. Przedłożone przez Dyrektora akta osobowe ww. osób wykazały, iż ich kwalifikacje zawodowe odpowiadały wymogom prawnym określonym w art. 98 ustawy.

III. Dane dotyczące wychowanków

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia, Placówka prowadziła ewidencję dzieci zawierającą wymagane przepisami prawa informacje. W dacie kontroli w ewidencji widniało 10 wychowanków, w tym dwoje poniżej 10 lat (przebywali w Placówce ze starszym rodzeństwem) /**akta kontroli str. 48**/. Z uwagi na okres wakacyjny, w dacie kontroli, w PO-W Nr 2 faktycznie przebywało 5 wychowanków w wieku od 7 do 16 lat, pozostałe dzieci przebywały na urlopowaniu u rodzin.

Ustalono, iż na terenie Placówki od dnia 01.04.2019 r. przebywało dziecko cudzoziemskie, umieszczone w niej w trybie interwencyjnym.

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził w dniu 15 lipca 2019 r. indywidualne rozmowy kierowane z pięciorgiem wychowanków, dotyczące spełniania standardów opieki i udzielanego im wsparcia w Placówce, których podsumowanie stanowi **akta kontroli str. 49**.

Analizie poddano dokumentację sześciu wychowanków kontrolowanej jednostki z wykazu pod. poz. 4, 5, 6, 7, 8, /**akta kontroli str. 48/**), w tym dokumentację małoletniego, o którym była mowa w doniesieniach medialnych (szczegółową analizę jego sytuacji ujęto w części VII niniejszego wystąpienia). Ponadto wyjaśnień, poza Dyrektorem oraz Kierownikiem Placówki, udzieliło 2 wychowawców, opiekunka dziecięca oraz psycholog, pracujący z dziećmi w kontrolowanej jednostce /**akta kontroli str. 50-57/**. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych nie przeprowadzono rozmów z pedagogiem/terapeutą oraz 1 wychowawcą, którzy przebywali na urlopie wypoczynkowym oraz z 1 wychowawcą, który w czasie przeprowadzania kontroli nie pełnił dyżuru.

IV. Ustalenia dotyczące spełniania przez Placówkę standardów opieki

W toku kontroli dokonano oceny spełniania przez Placówkę standardów opieki w następujących obszarach:

▪ **Zaopatrzenie w wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia**

Na podstawie ustnych wyjaśnień Kierownika, a także indywidualnych rozmów z wychowankami stwierdzono, że Placówka zapewniała podopiecznym całodzielne wyżywienie dostosowane do ich potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. W okresie objętym kontrolą nie było potrzeby stosowania specjalnych diet żywieniowych. Nie było także potrzeby zaopatrzenia podopiecznych w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, o których mowa § 18 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. Wychowankowie mieli swobodny dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów przez całą dobę. Placówka zapewniała 5 posiłków - trzy główne oraz drugie śniadanie i podwieczorek, co było odnotowywane w zeszycie pn. „*Posiłki – Placówka Nr 2*”. Wychowankowie potwierdzili powyższe w rozmowach z kontrolującymi. Żadne z dzieci, z którymi rozmawiano, nie wniosło uwag w kwestii ilości i jakości jedzenia. Wobec powyższego można przyjąć, że Placówka wypełniała w tym obszarze wymogi rozporządzenia.

▪ **Opieka zdrowotna i zaopatrzenie w produkty lecznicze oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne**

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Placówka powinna umożliwić wychowankom dostęp do opieki zdrowotnej. Ustalono, iż wszyscy wychowankowie przebywający w dacie kontroli w PO-W Nr 2 objęci byli podstawową opieką medyczną w:

- [REDAKTOWANE] (8 dzieci),
- [REDAKTOWANE] (2 dzieci).

Ponadto, stosownie do zdiagnozowanych potrzeb, byli objęci opieką poradni specjalistycznych: stomatologicznej (8 dzieci), psychiatrycznej (2dzieci), neurologicznej (2

dzieci) /akta kontroli str. 48/. W okresie podlegającym kontroli w Placówce nie było zatrudnionej pielęgniarki. Za umawianie oraz przeprowadzanie wizyt u lekarzy odpowiedzialni byli wychowawcy, sprawujący bezpośrednią opiekę wychowawczą nad dzieckiem. Przepisywane leki wykupywano dla każdego dziecka indywidualnie i podawano zgodnie z zaleceniem lekarza przez wychowawcę pełniącego dyżur. Podawanie leków było dokumentowane. Wychowankowie w rozmowach z kontrolującymi potwierdzili, że w Placówce zapewniano im dostęp do opieki zdrowotnej oraz zaopatrzenie w produkty lecznicze, jeśli takie były wymagane.

▪ **Dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dziecka**

Placówka zapewniała wychowankom dostęp do ww. zajęć, które prowadzone były przez psychologa i pedagoga/terapeutę pracujących z dziećmi. Ponadto zajęcia realizowane były przez jednostki, do których uczęszczali wychowankowie m.in. szkoły. Informacje o zajęciach odnotowywano w dokumencie prowadzonym przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym danego dziecka pn. *Karta udziału w zajęciach dodatkowych i specjalistycznych* / przykład: akta kontroli str. 58-70/.

▪ **Zaopatrzenie w odzież i obuwie oraz zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego**

Ustalono, iż wychowankom kontrolowanej jednostki zapewniano wyposażenie w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb. Młodszy wychowankowie dokonywali zakupów wraz z wychowawcą, zaś starsi samodzielnie, decydując o wyborze określonego asortymentu. Z rozmów z wychowankami wynika, że mieli wpływ na dobór odzieży i obuwia dla siebie. Wszystkim wychowankom prowadzono *karty odzieżowe*. Analiza ww. dokumentacji nie wykazała nieprawidłowości.

Na podstawie informacji udzielonej przez Kierownika Placówki oraz rozmów z wychowankami stwierdzono, że zapewniano im odzież i obuwie odpowiednio do wieku rozwojowego. Ponadto pomieszczenia zajmowane przez dzieci były także wyposażone w zabawki, sprzęt i gry oraz materiały dydaktyczne, dostosowane do ich wieku i zainteresowań.

▪ **Zaopatrzenie w środki higieny osobistej**

PO-W Nr 2 wyposażała wychowanków w środki higieny osobistej, zgromadzone w podręcznym magazynku. Wychowawcy, w przypadku braku danego asortymentu, dokonywali jego zakupu. Wszyscy wychowankowie w rozmowach z kontrolującymi potwierdzili, że otrzymują artykuły higieniczne.

▪ **Zaopatrzenie w podręczniki, pomoce i przybory szkolne oraz dostęp do nauki**

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, Placówka ma obowiązek zapewnić wychowankom zaopatrzenie w podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Ustalono, że w PO-W Nr 2 wychowankowie byli zaopatrywani w podręczniki i przybory szkolne zgodnie z potrzebami, co także potwierdzili w rozmowach z zespołem kontrolnym.

Ustalono, iż poza jednym wychowankiem, dzieci realizowały obowiązek szkolny w:

- szkole podstawowej – 7 osób, [REDACTED]

- Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym – 2 osoby /**akta kontroli str. 48/**. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego posiadało 5 wychowanków.

Stwierdzono, iż w Placówce od 01.04.2019 r. przebywał [REDAKTOWANE] który nie realizował obowiązku szkolnego. Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach wskazał, [REDAKTOWANE]

Zgodnie z obowiązującymi w Placówce Wewnętrznymi Zasadami w harmonogramie dnia uwzględniono czas na odrabianie lekcji i naukę własną. Wychowankowie w rozmowach z kontrolującymi potwierdzili, że w nauce pomagali im starsi koledzy i wychowawcy.

- **Wyposażenie w kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez wychowanka**

W myśl § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, co miesiąc Placówka powinna zapewnić, wszystkim dzieciom od 5 roku życia, kwotę pieniężną do własnego dysponowania. Jej wysokość nie powinna być niższa niż 1% i nie wyższa niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której stanowi art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Bazowa kwota kieszonkowego oraz kryteria mogące mieć wpływ na jej podwyższenie lub obniżenie zostały ujęte w Wewnętrznych Zasadach. Analiza przedłożonej podczas kontroli dokumentacji wykazała, że wszystkim wychowankom zapewniano „kieszonkowe”, zgodnie z ww. przepisami, które odnotowywano w dokumentach pn. *Lista kieszonkowego wychowanków Placówki Nr 2 w miesiącu...* (tu wskazywano miesiąc i rok). Wychowankowie kwitowali na listach odbiór kieszonkowego własnoręcznym podpisem. Dzieci w rozmowach indywidualnych z zespołem kontrolnym potwierdziły regularność otrzymywania „kieszonkowego”.

- **Uczestnictwo w miarę możliwości w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych**

Ustalono, iż w Placówce planowano wychowankom różne zajęcia w czasie wolnym, które ujęto w dokumencie pn. „*Plan pracy wychowawców Placówki nr 2*”, sporządzanym na każdy miesiąc. Analiza wybranych losowo ww. dokumentów, stanowiących **akta kontroli str. 73-83**, wykazała, że wychowankowie kontrolowanej jednostki mieli możliwość wzięcia udziału w zajęciach: komputerowych, sportowych (basen, siłownia, piłka), tanecznych, plastycznych, kulinarnych, pobudzających kreatywność, kształtujących spostrzegawczość i koncentrację, w tym w grach i zabawach stolikowych. Ponadto wychowankom zorganizowano wyjścia do kina, kawiarni, papugarni, Sali Zabaw „Tropico”, Parku Linowego, na kręgielnię, lodowisko, narty do Okrągłego, place zabaw, wystawę robotów, wyjścia na Orlik. Brali oni także udział w różnych wycieczkach np. Wilczy Szaniec - Święta Lipka - Reszel - Owczarnia, a także do Augustowa, Warszawy (na mecz piłki nożnej), Olecko oraz Koleją Wąskotorową do Sypitek.

▪ **Pokrywanie kosztów przejazdu dziecka do uzasadnionych miejsc oraz kosztów pobytu w internacie lub bursie**

Na podstawie informacji udzielonych przez Kierownika oraz analizy przedłożonej podczas kontroli dokumentacji stwierdzono, że Placówka, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 i 14 rozporządzenia, ponosiła opłaty za pobyt wychowanków w jednostkach znajdujących się poza miejscowością, w której się znajduje oraz pokrywała koszty przejazdu [REDAKTOWANE]. Ponadto dzieci były dowożone samochodem służbowym np. do szkoły, znacznie oddalonej od Placówki.

▪ **Warunki lokalowe**

PO-W Nr 2 mieści się w lokalu przy ul. Wojska Polskiego 45A/1 w Elku. Dysponuje 7 pokojami, wyposażonymi m.in. łóżka, szafy, szafki nocne, rzeczy osobiste wychowanków, kuchnię wyposażoną w meble i niezbędny sprzęt AGD oraz naczynia, umożliwiające przygotowywanie posiłków i przechowywanie żywności. W salonie wychowankowie posiadali zapewnione miejsce do nauki, stanowiące także miejsce spotkań i wypoczynku. W PO-W Nr 2 znajdowały się również 2 łazienki wraz z toaletami (odrębna dla dziewcząt i chłopców), a także pomieszczenie z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych. Ponadto w Placówce wydzielono pokój dla wychowawców. Kontrolowana jednostka posiadała warunki lokalowe zgodne z obowiązującym standardem, określonym w § 18 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia.

▪ **Zapewnienie opieki wychowankom**

Podczas czynności kontrolnych przeanalizowano sposób przestrzegania standardu dotyczącego sprawowanej nad dziećmi opieki. Z przedstawionych przez Dyrektora harmonogramów czasu pracy osób pracujących z dziećmi w PO-W Nr 2 wynika, że dyżury w kontrolowanej jednostce pełniono przez całą dobę. Ustalono, że dyżury odbywały się najczęściej w systemie dwunastogodzinnym od 8.00 do 20.00, czasami również np. ośmiogodzinnym (np. 7.30-15.30), dziesięciogodzinnym (np. 10.00-20.00), w przypadku, gdy dyżur sprawowały 2 osoby, a dyżury nocne od 20.00 do 8.00 /**akta kontroli str. 84-88/**.

Z analizy grafików dyżurów za maj, czerwiec i lipiec 2019 r. wynika, iż w dniach 25.05, 26.05, 29.05, 14.06, 21.06, 24.06, 26.06, 28.06, 01.07, 02.07, 04.07, 06.07, 09.07, 11.07, 13.07, 16.07, 18.07. 2019 r. dyżur w godzinach 20.00-8.00 pełniła opiekunka dziecięca. Ustalono, iż zgodnie z § 12 ust. 1 obowiązującego *Regulaminu Pracy Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Elckiej w Elku z dnia 1 września 2007 r.* / **akta kontroli str. 89-100/**, w systemie zmianowym, obejmującym pracę również w niedzielę i święta, pracują m.in. wychowawcy, pedagog, psycholog. Nie ujęto tu opiekunki dziecięcej. W związku z powyższym opiekunkę dziecięcą, zgodnie z przyjętym regulaminem pracy (§ 12 ust. 3), zaliczyć należy do osób pracujących w systemie jednozmianowym od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 – 16.00. W aktach osobowych nie znajdował się wniosek opiekunki dziecięcej o ustalenie innego systemu czasu pracy, co umożliwia jej zapis § 14 ww. dokumentu. Ponadto zapis § 15 ww. dokumentu wskazuje, iż pora nocna obejmuje godz. od 22.00 do 6.00.

Zgodnie z przepisami § 11 ust. 1 rozporządzenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej, **opiekę w godzinach nocnych, sprawuje co najmniej 1 osoba pracująca z dzieckiem.** W ocenie zespołu kontrolnego opiekunka dziecięca, nie mogła sprawować samodzielnie dyżuru

w godz. 20.00-22.00 oraz 6.00-8.00. Z § 10 ust 2 rozporządzenia wywieść należy, że (niezależnie od liczby dzieci) w czasie zajęć opiekuńczo-wychowawczych dzieci winny przebywać **pod opieką wychowawcy**. Zatem opieka wychowawców winna być tak zorganizowana, aby do godz. 22.00 i od godz. 6.00 dyżur pełniły tylko osoby wskazane w przepisie prawa. W kontrolowanej jednostce (we wskazanych wcześniej dniach) w godz. 20.00 – 8.00 wychowawcy nie pełnili dyżurów, sprawowała je wyłącznie opiekunka dziecięca, co stanowi naruszenie zarówno § 10 ust 2 rozporządzenia jak i regulaminu pracy. Przyczyną powstania nieprawidłowości jest niewłaściwie przyjęta organizacja pracy, co skutkowało pełnieniem dyżurów w Placówce w czasie zajęć opiekuńczych i wychowawczych przez osobę nieuprawnioną.

Ustalono, że co do zasady, osoby pracujące z dziećmi w Placówce przeprowadzały trzykrotnie w ciągu nocy obchód zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia, poza dyżurem w dniu 6/7 lipca 2019 r., co opisano w dalszej części wystąpienia. Informacje z obchodów odnotowywano w „Zeszycie Dyżurów”.

Analiza przedstawionej podczas kontroli dokumentacji wykazała, że w kontrolowanej jednostce przestrzegano zawartej w § 16 ust. 1 rozporządzenia, mówiącej o tym, iż wychowawca kieruje procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. Potwierdza to także złożony podczas kontroli wykaz imienny poszczególnych dzieci i przypisanych im wychowawców /**akta kontroli str. 101**/.

V. Wsparcie udzielane wychowankom Placówki

W okresie objętym kontrolą w Placówce z dziećmi pracował psycholog, pedagog (do 30.08.2018 r.), a od 01. 09.2018 r. do dnia kontroli pedagog/terapeuta /**akta kontroli str. 46**/.

Z zakresu czynności psychologa wynika, iż odpowiadał on między innymi za diagnozę psychologiczną wychowanków, rozpoznawanie we współpracy z wychowawcą i pedagogiem indywidualnych potrzeb dzieci oraz analizowanie przyczyn niepowodzeń szkolnych, prowadzenie specjalistycznej opieki psychologicznej, udzielanie wychowankom i ich rodzicom porad oraz pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów, wspieranie w momentach kryzysowych oraz obejmowanie indywidualną opieką wychowanków, mających trudności w przystosowaniu się do życia w Placówce. Z kolei pedagog/terapeuta, zgodnie z jego zakresem czynności, odpowiedzialny był między innymi za diagnozę pedagogiczną wychowanków oraz sporządzanie stosownych opinii o nich, organizowanie pomocy w wyrównywaniu braków w wiadomościach i umiejętnościach szkolnych wychowanków, udzielanie im pomocy w rozwiązywaniu szczególnie trudnych problemów życiowych, prowadzenie zajęć terapeutycznych, udzielanie porad i pomocy dzieciom mającym trudności w kontaktach rówieśniczych i środowiskowych /**akta kontroli str. 102-104**/.

Praca specjalistów oparta była na „Rocznym programie pracy psychologiczno-pedagogicznej Placówki nr 2 Domu Św. Faustyny „Pomocna Dłoń w Elku na rok 2019” /**akta kontroli str. 105-112**/.

Z pisemnych wyjaśnień Dyrektora wynika, iż „*czas pracy specjalistów określony jest jako zadaniowy, tak, aby mogli oni dostosować godziny swojej pracy do indywidualnych potrzeb dzieci (dla niektórych dzieci rano, dla innych dzieci w godzinach popołudniowych). (...)* Zazwyczaj psycholog jak i pedagog swoje zajęcia organizują w godzinach 8.00 – 18.00.

*Ponadto obowiązkowo muszą, co najmniej raz w miesiącu uczestniczyć w zajęciach socjalizacyjnych placówki w celu zdiagnozowania potrzeb wychowanków odmawiających udziału w zajęciach indywidualnych. W tym czasie specjaliści próbują zmotywować takie osoby do współpracy z pedagogiem lub psychologiem” /akta kontroli str. 113/. W związku z powyższym stwierdzono, iż psycholog i pedagog/terapeuta nie mieli stałych godzin pracy. W ocenie zespołu kontrolnego zasadne jest ustalenie **minimum jednego dnia**, w którym specjaliści pełniliby dyżur **w stałych godzinach popołudniowych**, w celu zwiększenia wychowankom dostępności do specjalistów, bowiem wychowankowie pozostają w szkole także do późnych godzin popołudniowych. Takie rozwiązanie zapewni im stabilizację, zwiększy ich poczucie bezpieczeństwa a także poszerzy możliwość oddziaływań specjalistycznych. Wychowankowie bowiem będą mieli pewność, że w danym dniu zawsze będą mogli zwrócić się do kadry specjalistycznej po pomoc, kiedy tylko zajdzie taka potrzeba.*

Zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia, każdy z wychowanków PO-W nr 2 posiadał sporządzoną diagnozę psychofizyczną.

W myśl § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Pedagog/terapeuta i psycholog pracujący z wychowankami Placówki powinni prowadzić dla każdego wychowanka arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych. Analiza udostępnionej dokumentacji potwierdziła, że wymóg określony ww. przepisami był spełniony.

Ustalono, że zajęcia na terenie Placówki prowadzone były przez psychologa i pedagoga/terapeutę zarówno w formie indywidualnej jak i grupowej (wykaz zajęć grupowych stanowi **akta kontroli str. 114-115**), co odnotowywali w kartach, wskazanych w § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia. Analiza list obecności wychowanków na zajęciach z dnia 05.12.2018 r. oraz 10.12.2018 r. /**akta kontroli str. 117-118**/ wykazała, iż w zajęciach prowadzonych przez specjalistów został przekroczony limit wychowanków, o którym mowa w § 10 ust. 3 rozporządzenia. Przekroczenie liczby dzieci uczestniczących w zajęciach może w znaczący sposób utrudnić zaspokojenie potrzeb wychowanków biorących w nich udział. Przyczyną nieprawidłowości jest niewłaściwie przyjęty sposób organizacji pracy.

Analiza dokumentacji prowadzonej przez pedagoga wykazała, że pracując z wychowankiem przeprowadzał m.in. takie działania, jak: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, wyrównawcze, rozwijające zainteresowania, wzmacniające relacje między rodzeństwem.

Psycholog natomiast prowadził trening EEG Biofeedback, zajęcia wspierające, o charakterze terapeutycznym, np. podnoszące poziom samooceny, podtrzymujące procesy motywacyjne, z elementami SI.

Zgodnie z informacją Dyrektora, stanowiącą **akta kontroli str. 119**, specjaliści przekazywali wychowawcom pracującym z dziećmi, informacje dotyczące wychowanków (po przeprowadzonych z nimi zajęciach), niezbędne w realizacji procesu wychowawczego. Wychowawcy w rozmowach z zespołem kontrolnym wskazali, iż mogą liczyć na ich wsparcie.

Ustalono, iż pedagog/terapeuta oraz psycholog podejmowane czynności odnotowywali w *Dziennikach Pracy*, które tworzone były na dany rok kalendarzowy. Z zapisów w nich zawartych wynika, iż podczas ich wizyt w Placówce, systematycznie dokonywali obserwacji uczestniczących wychowanków /**akta kontroli str. 121-141**/.

W rozmowach z kontrolującymi, wszyscy wychowankowie potwierdzili, że uczęszczają do specjalistów na zajęcia i mogą liczyć na ich pomoc.

VI. Pozostałe ustalenia

Stwierdzono, że zgodnie z przepisem § 15 rozporządzenia, dla każdego wychowanka Placówki, którego akta skontrolowano, opracowany został przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym plan pomocy dziecku (wspólnie z wychowankiem, co potwierdza podpis dziecka). Stwierdzono, że plany były modyfikowane w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka i jego rodziny, nie rzadziej jednak niż co pół roku /przykład: **akta kontroli str. 142-188/**.

Ponadto analiza dokumentacji wykazała, że dla każdego wychowanka, którego akta poddano kontroli, prowadzona była także karta pobytu, zawierająca opis jego bieżącego funkcjonowania w obszarach wskazanych w §17 ust.1 pkt 2 rozporządzenia. Kartę uzupełniano nie rzadziej niż co miesiąc, dla dzieci przebywających na miejscach socjalizacyjnych, a w przypadku wychowanka umieszczonego w Placówce interwencyjnie, nie rzadziej niż co dwa tygodnie.

Działalność Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Ełku w powyższym zakresie ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

VII.

[Redacted content]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Mając na względzie powyższe działalność Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Ełku w obszarze opisanym w części VII niniejszego wystąpienia ocenia się **negatywnie**.

VIII. Uwagi i wnioski

Z uwagi na wielokierunkowe dysfunkcje rozwojowe dzieci, związane z ich traumatycznymi doświadczeniami, w przypadku, kiedy metody podejmowane przez kadrę pracującą z nimi, nie przynoszą efektów, a dzieci niechętnie chcą nawiązać współpracę, rekomenduje się rozważenie w takich sytuacjach poszukiwania możliwości udzielania wsparcia poza Placówką, aby móc wielotorowo wspierać dziecko.

W ocenie zespołu kontrolnego, stałe, utrwalone i znane dzieciom godziny obchodów nocnych mogą doprowadzić do pewnej rutyny, a ich przewidywalność dać dzieciom zielone światło do podejmowania czynności i zachowań „ryzykownych”. Z uwagi na powyższe rekomenduje się przeprowadzanie obchodów nocnych w różnych godzinach.

Ponadto rekomenduje się ustalenie minimum jednego dnia, w którym specjaliści pełniliby dyżur w stałych godzinach popołudniowych, co pozwoliłoby na zapewnienie im poczucia bezpieczeństwa i zwiększyłoby wychowankom dostępność do pomocy specjalistycznej.

Dyrektor poinformował, iż pracownikom umożliwiano korzystanie z poradnictwa /**akta kontroli str. 336-337**/. Niemniej jednak mając na względzie złożoność problemów, z którymi stykają się osoby pracujące z dziećmi w Placówce, rekomenduje się zorganizowanie cyklu szkoleń, umożliwiających rozładowanie napięć powstałych w trakcie wykonywania obowiązków zawodowych (np. w formie superwizji), ale także umożliwiających zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych (w zakresie m.in. rozpoznawania symptomów krzywdzenia i pracy z dzieckiem krzywdzonym, rozpoznawania indywidualnych potrzeb dziecka, umiejętności rozpoznawania oraz radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi).

IX. Zalecenia

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197 d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Opiekę nad wychowankami w trakcie zajęć opiekuńczo-wychowawczych powierzać wyłącznie wychowawcom, zgodnie z § 10 ust 2 rozporządzenia. **Termin realizacji – na bieżąco.**
2. Bezwzględnie przestrzegać zapisów § 12 ust 2 rozporządzenia, dotyczących przeprowadzania w Placówce w ciągu nocy co najmniej trzykrotnego obchodu. **Termin realizacji – na bieżąco.**
3. Przestrzegać zasady, że w czasie zajęć prowadzonych przez specjalistów pod ich opieką może przebywać nie więcej niż 6 dzieci, zgodnie z § 10 ust. 3 rozporządzenia. **Termin realizacji – na bieżąco.**
4. Wnikliwie analizować sytuację wychowanków w celu dostosowywania metod i form pracy do indywidualnych potrzeb wychowanków. **Termin realizacji – na bieżąco.**
5. Wzmocnić nadzór wewnętrzny nad sposobem i jakością wykonywania przez wszystkich pracowników zadań związanych z opieką i wychowaniem dzieci. **Termin realizacji – niezwłocznie.**

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) od wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2019 poz. 1111 ze zm.).

GŁÓWNY SPECJALISTA
ms
Katarzyna Stefanowska

GŁÓWNY SPECJALISTA
ms
Agnieszka Brzuzowska

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jabłonna-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. ks. Dariusz Kruczyński – Dyrektor Caritas Diecezji Ełckiej
2. Starosta Ełcki

